

*Granskning av
årsredovisning
2012*

Emmaboda kommun

Caroline Liljebjörn
Kristina Lindhe

11 april 2013

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
3.	Granskningsresultat	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	5
3.1.1.3.	Driftredovisning	6
3.1.2.	Balanskrav	6
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	7
3.1.3.1.	Finansiella mål	7
3.2.	Rättvisande räkenskaper	8
3.2.1.	Resultaträkning	8
3.2.2.	Balansräkning	8
3.2.3.	Kassaflödesanalys	9
3.2.4.	Sammanställd redovisning	9
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	10

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Årets resultat uppgår till 8,4 mnkr vilket är 2,1 mnkr högre än föregående år. Verksamhetens nettokostnader har minskat med 1,6 % sedan år 2011 medan skatteintäkter och statsbidrag minskat med 1,3 %. Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatter och statsbidrag uppgår till 98,7 % (2011: 99,0 %).

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b). Det finns inga negativa resultat att återställa från tidigare år.

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som god. Resultatet är förenligt med tre av fyra finansiella mål om god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

De verksamhetsmässiga målen utgår ifrån kommunens inriktningsmål som fullmäktige fastställt för perioden 2011-2014. I årsredovisningen redovisar nämnderna uppföljning av verksamhetsmål som utgår från dessa inriktningsmål.

Vi bedömer att måluppfyllelsen för de verksamhetsmål som redovisas visar hur långt kommunstyrelsen och nämnderna nått per mål. Vi saknar en sammanfattande utvärdering per nämnd och som med fördel skulle kunna ingå i förvaltningsberättelsen. Vi rekommenderar att inriktningsmålen anges i förvaltningsberättelsen för att tydliggöra redovisningen.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag har inte granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Granskningen introduceras genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen genomförs med kontrollmålsmetodik enligt det granskningsprogram för granskning av årsredovisning som PwC Kommunal Sektor använder. Granskningen sker genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Rapporten har faktagranskats av personal på ekonomiavdelningen.

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Vi bedömer att analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Det baserar vi på denna beskrivning:

- Årets resultat, 8,4 mnkr, utgör 1,8 % (2007-2011: 1,6 %) av skatteintäkter och generella statsbidrag. En återbetalning av försäkringspremier från AFA ingår med 8,0 mnkr i årets resultat.
- Under år 2012 minskar nettokostnaderna med 1,6 % medan skatteintäkter och generella statsbidrag minskar med 1,3 %.
- Årets resultat ligger i nivå med helårsprognoser som gjordes per april (8,0 mnkr) och per augusti (10,8 mnkr).
- Likviditeten uppgår till 7,9 mnkr per 31 december 2012 (2011-12-31: 13,8 mnkr). Låneskulden, som uppgår till 39,9 mnkr är placerad till rörlig ränta. Räntekostnaderna uppgår till 975 tkr vilket utgör en snittränta på ca 2,4 %.
- Soliditeten uppgår till 46,8 % (2011-12-31: 46,0 %) exklusive pensionsskulden som är upptagen som ansvarsförbindelse. Inklusiv pensionsskulden är soliditeten negativ med 18,7 %.

Förvaltningsberättelsen beskriver mycket kort hur ekonomin utvecklas de närmaste åren. Vi rekommenderar att beskrivningen av den ekonomiska utvecklingen kopplas till budget 2013 och även till förutsättningarna inför arbetet med budget 2014.

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om pensionsåtagande och pensionsmedelsförvaltning. Under avsnittet "Ekonomisk översikt och analys" beskrivs och redovisas finansiella nyckeltal som ger uttryck för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Händelser av väsentlig betydelse

Av förvaltningsberättelsen framgår ej på ett tydligt sätt väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Vi rekommenderar att en sammanfattande rubrik för händelser under och efter räkenskapsåret införs.

Förväntad utveckling

Av nämndernas verksamhetsberättelser framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. Kopplingen bör göras tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden. Till exempel pekar kommunstyrelsen ut bredbandsutbyggnaden på landsbygden som viktig för att kommunen ska utvecklas.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas i enlighet med KRL 4:1 a, d.v.s. frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Under år 2012 har sjukfrånvaron minskat något från 3,5 % till 3,3 %.

I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information. Avsnittet innehåller information om arbetsmiljö, personalrörlighet och jämställdhet.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2. Kommunens organisation presenteras översiktligt och de ekonomiska engagemangen mellan kommunen och dess bolag redovisas för kommunbidrag, köp och försäljning, lån samt beslutad borgen.

Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1. Pensionsförpliktelserna uppgår totalt till 242,9 mnkr, vilket är en minskning med -5,7 mnkr sedan föregående bokslut. De finansiella placeringarna har ett marknadsvärde på 36,3 mnkr, vilket innebär att 206,6 mnkr har återlånats till verksamheten. Det är 9,7 mnkr mindre än motsvarande värde i bokslutet 2011.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

I förvaltningsberättelsen beskrivs hur kommunstyrelsen arbetar med styrning och uppföljning. Uppföljning av ekonomin sker vid åtta tillfällen per år. I nämndernas verksamhetsberättelser redovisas nyckeltal för olika verksamhetsområden. Flera av nyckeltalen anges med jämförelser från tidigare år, vilket vi anser höjer informationsvärdet.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Nettoinvesteringarna uppgår till 30,2 mnkr jämfört med budgeterat 29,4 mnkr. Den enskilt största investeringen, 12,8 mnkr, avser Lindås skola.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas budgetavvikelse samt förändringen från avvikelsen i prognosen per sista augusti redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, mnkr	2011	Budget	Utfall	+/- fr. pro- gnos	Budget- avvikelse
Kommunstyrelse	60,3	56,9	56,9	1,1	0,0
Revisionen	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0
Bygg- och miljönämnden	3,2	3,4	3,7	-0,3	-0,3
Teknik- och fritidsnämnden	64,4	67,0	66,7	0,3	0,3
Bildningsnämnden	168,8	176,1	175,1	2,2	1,0
Socialnämnden	132,6	137,7	137,9	0,8	-0,2
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa nämnderna	430,1	441,9	441,1	4,1	0,8

Nämndernas avvikelse mot budget är 0,8 mnkr. Det är teknik- och fritidsnämnden och bildningsnämnden som visar överskott mot budget med 0,3 mnkr respektive 1,0 mnkr. Bygg- och miljönämnden samt socialnämnden visar underskott mot budget med 0,3 mnkr respektive 0,2 mnkr. Under året har socialnämnden beviljats ett tilläggsanslag med 0,8 mnkr, vilket inräknats i redovisningen ovan. Tilläggsanslaget avser kostnader för övertagande av hjälpmedel från landstinget.

Teknik- och fritidsnämnden överskott beror på högre intäkter från campingen, kostverksamheten samt lägre driftskostnader för gatubelysningen.

Bildningsnämndens överskott beror på högre intäkter med 0,3 mnkr och lägre kostnader med 0,7 mnkr.

Bygg- och miljönämndens underskott beror på högre kostnader för bostadsanpassningsbidrag och översiktsplanen samt lägre intäkter för bygglov och tillsyn av livsmedel.

Socialnämndens underskott beror främst på reservation av kostnader för pågående tvist samt högre kostnader inom äldreomsorgen på grund av högre personalkostnader. Individ- och familjeomsorgen visar ett överskott som beror på lägre personalkostnader samt lägre kostnader för placeringar. Övriga verksamheter visar mindre överskott.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av att balanskravet har uppfyllts. Resultatet enligt balanskravet uppgår till 1,4 mnkr efter avsättning till social fond med 7,0 mnkr. Avsättning till social fond har inte påverkat kommunens resultat- och balansräkning.

Vi instämmer i att hanteringen av avsättningen social fond sker inom balanskravet och inte påverkar kommunens externredovisning i form av resultat- och balansräkning.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som god. Vi instämmer i kommunens bedömning att tre av fyra finansiella mål uppnås.

De verksamhetsmässiga målen utgår ifrån kommunens inriktningsmål som fullmäktige fastställt för perioden 2011-2014. I årsredovisningen redovisar nämnderna uppföljning av verksamhetsmål som utgår från dessa inriktningsmål.

Vi bedömer att måluppfyllelsen för de verksamhetsmål som redovisas visar hur långt kommunstyrelsen och nämnderna nått per mål. Vi saknar en sammanfattande utvärdering per nämnd och som med fördel skulle kunna ingå i förvaltningsberättelsen. Vi rekommenderar att inriktningsmålen anges i förvaltningsberättelsen för att tydliggöra redovisningen.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2012:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2012	Utfall 2012	Måluppfyllelse, KS bedömning
Målet är att klara balanskravet	Resultatet uppgår till 8,4 mnkr. Resultatet enligt balanskravet är 1,4 mnkr.	<i>Målet uppnås.</i>
Emmaboda kommun ska hålla en sådan likviditet att de löpande betalningarna kan klaras utan kortfristig upplåning.	Under år 2012 har checkkredit utnyttjats vid några tillfällen.	<i>Målet uppnås inte.</i>
Huvudmålet är att samtliga investeringar ska självfinansieras. Undantag från detta måste beslutas i kommunfullmäktige vid fastställande av budgeten. Lönsamma investeringsprojekt, som ger en återbetalning på högst fem år, får finansieras genom extern upplåning.	Upplåning har inte skett under år 2012.	<i>Målet uppnås.</i>
Den av kommunfullmäktige fastställda budgetramen gäller för verksamhetsåret. Respektive nämnd ansvarar för att kostnadsökningar av olika slag finansieras inom fastställd budget.	Nämnderna har totalt sett hållit sig inom marginalen för budgetramen.	<i>Målet uppnås.</i>

Sammanlagt bedöms tre av fyra finansiella mål som uppnådda. Vi bedömer att nuvarande resultatnivå är för låg för att långsiktigt finansiera investeringar och pensionsutbetalningar. För att ha en långsiktigt stabil ekonomi krävs en resultatnivå på ca 10,0 mnkr.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år.

Resultaträkning och prognos 2012-12-31	Utfall		Ökning/ minskn. %
	Föreg. år	Utfall 2012	
Verksamhetens intäkter	83,1	83,1	0,0 %
Verksamhetens kostnader	-530,7	-522,1	-1,6 %
Avskrivningar	-12,3	-13,8	12,2 %
Verksamhetens nettokostnader	-460,1	452,8	-1,6 %
Skatteintäkter	341,3	337,2	-1,2 %
Generella statsbidrag	123,5	121,4	-1,7 %
Summa skatter och statsbidrag	464,8	458,6	-1,3 %
Finansiella intäkter	3,6	4,7	30,6 %
Finansiella kostnader	-2,0	-2,1	5,0 %
Årets resultat	6,3	8,4	33,3 %

En analys av händelser, förändrade redovisningsprinciper och ”opåverkbara” poster som haft väsentlig påverkan på *skillnaden* mellan åren redovisas nedan.

- Kommunen har fått en återbetalning från AFA gällande försäkringspremier för åren 2007 och 2008 med 8,0 mnkr. Återbetalningen minskar nettokostnaderna jämfört med föregående år.
- Uppbokad slutavräkning skatteintäkter för år 2011 och prognos 2012 uppgår i årets bokslut till 4,2 mnkr. I bokslut 2011 uppgick uppbokad slutavräkning 2010 och prognos 2011 till 8,0 mnkr. Skillnaden uppgår till 3,8 mnkr som således har försämrat resultatet.
- Nedskrivning av värdet på exploateringsmark har belastat årets resultat med 1,7 mnkr.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Vi bedömer att balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Vi bedömer vidare att bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning, men att underlag till bokföringsordrar bör förbättras.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Följande poster kommenteras:

- Exploateringsmark är en omsättningstillgång och ska värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet. Båda värdena ska redovisas i not. Under år 2012 har värdet på exploateringsmarken skrivits ned med 1,7 mnkr.
- Avsättningen för täckning av deponin i Lidahult har minskats med 3,4 mnkr. De beräknade kostnaderna bedöms bli lägre på grund av att fyllnadsmassor har kunnat erhållas vederlagsfritt från väg 25. Vi bedömer att en ny kostnadsberäkning bör tas fram till årsbokslutet 2013.
- En tidigare avsättning finns för täckning av Rassebygdstippen med 2,1 mnkr. Kommunen har under året inte fått något besked från Naturvårdsverket/Länsstyrelsen angående vidare hantering av deponin. Vi bedömer att det finns risk för att kommunen får bekosta en täckning av deponin.
- I posten kortfristiga skulder ingår förutbetalda ersättning för nyanlända flyktingar med 2,3 mnkr. Vi bedömer att posten bör utredas för att klargöra hur stor del av beloppet som avser bidragsberättigade flyktingar. Överskjutande belopp bör intäktsföras.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar samt att noter finns i tillräcklig omfattning.

Vi bedömer att överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Årets kassaflöde uppgår till -5,7 mnkr jämfört med -13,0 mnkr föregående år. Kommunens likvida medel uppgår vid årets slut till 8,1 mnkr jämfört med 13,8 mnkr föregående år.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden samt att konsolideringen av underliggande enheter beskrivits på ett korrekt sätt. Kommunens bedömning är att inga väsentliga skillnader i redovisningsprinciper har identifierats.

Vi bedömer att KRL:s krav uppfyllts såväl avseende 8.1 som 8.2 samt att rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning har följts. Upplysningar om det ekonomiska engagemanget i koncernföretag finns med avseende på ägartillskott, försäljning, lån och borgen.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

2013-04-11

Caroline Liljebjörn
Projektledare

Jard Larsson
Uppdragsledare